

UVODNIK

EDITORIAL

EDITORIALE

PET BROJEVA ČASOPISA *GODIŠNJAK TITIUS*

Stigli smo do 5. broja znanstvenog časopisa Godišnjak TITIUS namijenjenog interdisciplinarnom istraživanju porječja Krke, a utemeljenog na znanstveno-istraživačkom projektu „TITIUS: Porječje Krke – baština i sociokulturni razvoj“.

Izdavač je časopisa, dakle, spomenuti znanstveno-istraživački projekt.

Uredništvo je imenovano 2008. godine kada je i objavljen prvi broj i to u sastavu: *Živko Bjelanović, Slobodan Bjelajac, Ivan Bošković, Snježana Buzov (SAD), Snježana Dobrota, Vicko Kapitanović, Slavo Kukić (BiH), Dubravka Kušević, Ivan Mimica i Šime Pilić*. Kao voditelj projekta i osnivač časopisa, Pilić je ujedno i njegov glavni urednik. Uredništvo je ostalo isto, to jest u istom sastavu kroz cijelo razdoblje od pet godina i kroz svih pet brojeva. Jednako je tako isti gl. urednik od broja 1 do broja 5. Članovi su Uredništva s tri fakulteta Sveučilišta u Splitu: s PMF, Katoličkog bogoslovnog fakulteta i Filozofskog fakulteta, sa Ohio State University, SAD i Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru (BiH). *Ivanka Buzov* je, kao koordinatorica znanstvenog projekta Titius: Porječje Krke – baština i sociokulturni razvoj, ujedno bila i tajnica Uredništva u prva tri broja (1/2008., 2/2009. i 3/2010.). Od broja 4/2011. do danas (i dalje) članica je Uredništva, od kada je to i *Gorana Bandalović*, također do danas (i dalje), obje s Odsjeka za sociologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Splitu.

Uredništvo je kroz ovo vrijeme ostalo, na žalost, bez jednog istaknutog znanstvenog radnika, istraživača i autora te člana Uredništva u časopisu *Titius*. Iznenada i neočekivano, umro je dr. sc. Slobodan Bjelajac (1944. – 2010.), 20. travnja 2010. i poslije broja 3/2010., razumljivo, ne sudjeluje u Uredništvu.¹ Dao je, inače, znatan doprinos hrvatskoj sociologiji, posebno sociologiji grada i prostora.

Sažeci svih znanstvenih i stručnih radova prevedeni su i na engleski i na talijanski. U nekim brojevima, pored na hrvatskom, objavljeni su neki prilozi u cjelini na engleskom. U ovom, petom broju *Titiusa* objavljen je prilog D. Kosa i na slovenskom i na hrvatskom, a M. Sumana i na hrvatskom i na njemačkom.

Nekoliko podataka o časopisu *Godišnjak Titius*

Časopis od početka izlazi u formatu 17 x 24 cm. Tiskan je prosječno na cca 350 stranica po pojedinom broju. Najmanje stranica sadrži broj 3 iz 2010. godine (286 stranica i br. 5/2012. godinu 284 stranice), a najopsežniji je br. 1/2008. godinu 414 stranica). Pregled broja stranica po pojedinom volumenu, odnosno broju

1 Poblje o Slobodanu Bjelajcu vidjeti. Šime Pilić (2010.): In memoriam: Slobodan Bjelajac (listopad 1944. – travanj 2010.), Zbornik Radova Filozofskog fakulteta u Splitu, God. 2/3 (2009/2010) : 255-258.

i ukupan broj tekstova u pojedinim brojevima donosi *Tablica 1*. Časopis Titius objavljuje se u nakladi po 300 primjeraka, br. 1 i 2, po 200 primjeraka br. 3 i 4 i u 100 primjeraka broj 5, što daje prosjek od 220 primjeaka po broju.

Tablica 1. Pregled broja stranica po godištima/volumenima (format 17x24)

Godina	Godište	Broj	Broj stranica	Ukupno stranica	Ukupno tekstova
2008.	1	1	IV + 410	414	21
2009.	2	2	III + 361	364	26
2010.	3	3	IV + 282	286	22
2011.	4	4	IV + 385+16	404	21
2012.	5	5	VI + 254	260	16
Razdoblje od 5 godina	Ukupno godišta 5	Ukupno brojeva 5		1752	106

Broj i vrsta radova objavljenih u pet brojeva kroz pet godina

Od pet brojeva Titiusa tematski su brojevi 3 i 4.

U broju 3 za 2010. godinu tema je: *Regionalne i subregionalne studije: Dalmacija i Pokrčje*. U okviru toga tematskog bloka objavljeno je 11 radova, a izvan tematskog bloka još četiri znanstvena rada.²

I broj 4/2011. je tematski. Tema broja je: *Regionalne i subregionalne studije i etnologija: Dalmacija, Pokrčje i Bukovica u zapisima Vladmira Ardalića*. U tom broju je 14 znanstvenih radova, a unutar temata objavljen je i rad Peitra Plasa sa Sveučilišta Gent iz Belgije.

2 Za detalje vidjeti: Š. Pilić (2010.): Uvodne napomene uz Temu broja, *Titius*, br. 3(2010.): I-IV; kao i Uvodne napomene uz Temu. 4. broja, *Titius*, 4(2011.): I-IV.

Tablica 2. Pregled radova po kategorijama (po pojedinom broju)

Broj	Izvorni znanstveni rad	Prethodno priopćenje	Pregledni rad	Stručni rad	Bibliografija	Prikazi/recenzije	Uvodnik gl.urednika
1/2008.	11	1	3	1	-	4	1
2/2009.	12	1	4	2	1	5	1
3/2010.	10	1	4	2	1	3	1
4/2011.	9	2	3	2	-	4	1
5/2012.	7	-	3	-	-	4	1
	49	5	17	7	2	19	5

U proteklih 5 brojeva, *Titius* je objavio 71 znanstveni rad (49 izvorna, 5 prethodnih priopćenja i 17 preglednih radova). K tomu treba pridodati i dvije bibliografije. Pregled broja znanstvenih i drugih članaka odnosno ostalih priloga po pojedinom godištu, tj. broju dati su u Tablici 2. Iz pregleda tablice br. 2 proizlazi da je po jednom broju Titiusa objavljeno *prosječno* 14 radova.

O sadržaju broja 5

Drago Kos, s Odsjeka za sociologiju Fakulteta za društvene vede Univerze v Ljubljani, u radu *Sociologija i legitimizacija prostornog planiranja* obrađuje krizu legitimnosti kao ključni problem „post-tranzicijskog prostornog planiranja“. Krizu legitimnosti autor sagledava u uzročno-posljedičnoj vezi sa smanjenjem povjerenja u društvene institucije.

Lidija Runko Luttenberger i Ivana Gudelj, osmišljavaju zaštitu rijeke Krke i njenih ekosustava u svome radu *Zemljocentrični pristup zaštiti rijeke Krke*. U njemu prikazuju razvoj zemljocentričnog pristupa, s posebnim osvrtom na prava rijeka, te ističu osobitosti i značaj rijeke Krke.

Šime Pilić i Anja Kutleša – Babić u svome radu *Ekološke opasnosti u društvu rizika* iznose rezultate istraživanja o obnovljivim izvorima energije i posebno o vjetroelektranama. U radu se uvažava teza Urlicha Becka da je stvoreno svjetsko rizično društvo. Iznose se rezultati i empirijskog istraživanja (N = 925) tri poduzorka: srednjoškolci iz Splita, studenti Sveučilišta u Splitu i seljani 19 sela u Dalmaciji. Istraživane su opasnosti po okoliš i po zdravlje stanovništva, niz drugih pitanja uključivo utjecaj vjetroelektrana na okoliš.

Marko Dragić u prilogu *Versificirane legende u šibenskom kraju* donosi izvorne zapise o jednom žanru vjerske usmene lirike zabilježene od 2008. do 2012. u Bog-

danovićima (Sratoku), Drišu, Lukaru, Mirlović Zagori, Murteru, Parčiću, Sitnomu, Šibeniku, Unešiću i dr. Najviše je takvih legendi o svetom Juri, sv. Katarini i sv. Roku.

Ivica Poljičak, s Veleučilišta Šibenik, u svom radu *Prvo razdoblje modernoga šibenika – od jezgre prema periferiji*, razmatra urbanističku preobrazbu grada Šibenika od polovice 19. stoljeća do 1945. godine. Početkom rušenja gradskih zidina Šibenik doživljava postupnu urbanu preobrazbu.

Marijo Suman, u svom radu *Prijateljstva među migrantima kao prostori kulturnog identiteta*, donosi kvalitativnu studiju o mladim Hrvatima u Munchenu. S jedne strane mladi migranti doživljavaju kroz prijateljstva svoju izvornu domovinu, dok s druge strane ta ista prijateljstva izvor su novih hibridnih identiteta između dvije kulturne stvarnosti. Članak predstavlja skraćenu verziju diplomskog rada obranjenog na Institutu für Sociologie Ludwig Maximilians – Univerzitet Munchen (LMU) gdje je predavao i Ulrich Beck, poznati sociolog (Slupsk, 1944.) naročito po teoriji rizika („društvo rizika“) i teoriji „refleksivne modernizacije“.

Snježana Buzov, s Ohio State University, u radu *Sultanski berat fra Nikoli Olovčiću iz 1672.* analizira sultanski *berat* iz sredine ožujka 1672. izdat fra Nikoli Mijajloviću tj. fra Nikoli Ogramiću Olovčiću poslije njegova imenovanja bosanskim biskupom. Pod zaštitu bosanskog biskupa beratom se (čestim spominjanjem ahd-name) osim franjevac, pod njegovu zaštitu stavljaju i drugi svećenički redovi bosanskih katolika. *Berat* štiti katoličke vjernike i svećenike od presizanja drugih crkvi koje su nastojale ubirati perez od njih.

Vlaho Kovačević u svom radu *Društveno pitanje cjelovitog razvoja u personalističkom modelu kršćanstva* polazi od hipoteze Ivana Pavla II., a poziva se i na ideju sociologa Maxa Webera o konceptu racionalizacije u shvaćanju razvoja.

Tri sociologinje: *Marija Lončar i Zorana Šuljug Vučica* s Filozofskog fakulteta u Splitu i *Maja Dadić* s visokog učilišta „Algebra“ iz Zagreba, u radu *Etičnost u društvenim istraživanjima*, polaze od razmatranja četiri područja opasnosti kako za istraživače tako i za aktore istraživanja: fizičkoga, emotivnoga, etičkoga i profesionalnoga. Autorice zaključuju da je utilitaristički model etičnosti u društvenim istraživanjima doveden u pitanje.

Ivan Bošković s Filozofskog fakulteta u Splitu objavljuje rad *Josip Kosor u sjećanjima suvremenika*, u kojemu iznosi svjedočenje slikara Joze Kljakovića (prema knjizi *Libar moga života*) o književniku Josipu Kosoru (Trbounje, 1879. – Dubrovnik, 1961.). Kljaković u nekoliko sličica daje prilog nesvakidašnjem životopisu osebnog pisca.

Ivana Lučić u tekstu *Kazalo 2008. – 2012.* bilježi sve radove i njihove autore Godišnjaka Titius u prvih pet brojeva. Tekst je pregledan i donosi popis radova nekog autora u jednom ili u svih pet brojeva, već prema publiciranim radovima u časopisu Titius, navodeći brojeve (i stranice nekog priloga).

U rubrici PRIKAZI donosimo i u ovom broju priloge našega stalnog suradnika Velimira Karabuve. U ovomu, petom broju Godišnjaka Titius Velimir Karabuva objavljuje prikaze tri knjige: o *Kninu na starim razglednicama i vedutama*, *Kazivanja o starom Šibeniku* i autorsku knjigu Zdravka Pilića, *Kužina babe Tonke*.

Većina objavljenih radova sadrži ilustracije i to: tablice, faksimile dokumenata, fotografije, kartografe (također i u bojama), grafikone, slike, sheme, karte, katastarske mape i skice, prikaze i sl.

Autori članaka u *God. Titius* jesu prije svega istraživači – suradnici na znanstvenom projektu, ali i mnogi „vanjski suradnici“ i ostali znanstvenici.

Popis autora u svih pet brojeva:

1. Mile Aralica	25. Anja Kutleša-Babić
2. Gorana Bandalović	26. Marija Lončar
3. Slobodan Bjelajac	27. Ivana Lučić
4. Živko Bjelanović	28. Dragan Markovina
5. Ivan Bošković	29. Ivan Matijević
6. Jurica Botić	30. Branimir Mendesš
7. Stipe Bulić	31. Ivan Mimica
8. Marijana Burazer	32. Dane Pejnović
9. Ivanka Buzov	33. Šime Pilić
10. Snježana Buzov	34. Pieter Plas
11. Nenad Cambi	35. Ivica Poljičak
12. Ivan Cifrić	36. Jakša Puljiz
13. Maja Dadić	37. Petra Radeljak Kaufman
14. Rajko Dobrijević	38. Renata Relja
15. Snježana Dobrota	39. Drago Roksandić
16. Marko Dragić	40. Lidija Runko-Luttenberger
17. Ivana Gudelj	41. Marko Sinobad
18. Vicko Kapitanović	42. Mirela Slukan-Altić
19. Velimir Karabuva	43. Sanja Stanić
20. Drago Kos	44. Marijo Suman
21. Vlaho Kovačević	45. Ivo Šimunović
22. Petar Krolo	46. Zorana Šuljug Vučica
23. Slavo Kukić	47. Marko Trogrlić
24. Dubravka Kušćević	

Autori su iz Hrvatske (sa sveučilišta u Splitu, Zagrebu, Rijeci, te Veleučilišta u Šibeniku), kao i iz inozemstva: Belgija, BiH, Njemačka, Slovenija i SAD.

Podaci o zanimanju, znanstvenim titulama, mjestu rada i e-adresi nalaze se u svakom broju pod naslovom „Autori u ovom broju“, pa tako i u broju 5..

– XXX –

I naposljetku, zahvaljujem svim članovima Uredništva č. Titius, svim autorima, recenzentima, lektorima, prevoditeljima, UDK klasifikatorima, ljudima koji su radili kompjutorske pripreme/prelome i u tiskarama koji su radili na tiskanju, te distribuciji svih pet brojeva.

prof. dr. sc. Šime Pilić
voditelj projekta *TITIUS*
i gl. urednik *Godišnjaka Titius*